

„Stárnoucí“ údaje – Česká republika

Evropská komise zveřejnila v r. 2018 rozsáhlou studii, jejímž obsahem jsou zejména ekonomické a hospodářské projekce Evropy v souvislosti se stárnutím populace.

■ **Text: Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA,**
prezident APSS ČR, UZS ČR a EAN

Jde o velice zajímavý materiál, který obsahuje evropské srovnání se současným stavem a projekci budoucího vývoje až do roku 2070.

Zpráva obsahuje také detailní informace o jednotlivých zemích Evropské unie. Dovolte mi vybrat z mého pohledu důležitá a klíčová data za Českou republiku, a to v porovnání nyní a v roce 2070.

„Fertility rate“ aneb míra plodnosti nebo také úhrnná plodnost je ukazatel vypočítaný jako počet živě narozených dětí na 1 000 obyvatel.

1,62 × 1,85

Pro udržení civilizace (bez migrace) se uvádí, že je nutné udržet tento parametr na hodnotě 2,1. V České republice připadalo na jednu ženu/matku 1,62 dítěte. Dobrou zprávou je předpoklad růstu tohoto ukazatele. Dle projekce je tento ukazatel

v celé řadě evropských zemí nižší, např. v Portugalsku 1,59, Polsku 1,71, Rakousku a Itálii 1,66.

Tento parametr udává výdaj na starobní důchod ve vztahu k HDP, a to v období 2016–2070. Prognózy do r. 2070 jsou v rámci Evropy velmi rozdílné, resp. zhruba polovina států EU zaznamenává v období 2040–2070 pokles výdajů ve vztahu k celkovému HDP, druhá polovina pak opačný trend.

8,2 × 10,9

Rok 2070 je poměrně vzdálený a je velice pravděpodobné, že řada evropských zemí bude své systémy sociálního zabezpečení reformovat. Přesto je zajímavé opět vnímat tento údaj v rámci evropského srovnání. Ze všech evropských zemí bude největšímu zvýšení podílu výdajů na starobní penze čelit Lucembursko, následováno Slovinskem, Belgií, Maltou a hned pak Českou republikou. Na druhém konci pomyslného žebříčku je Lotyšsko, Litva, Francie či Chorvatsko, kde je očekáván relativní pokles od 7 až po 4 %.

18,2 × 24,4

Celkové náklady stárnutí populace. Tedy náklady zahrnující např. růst důchodů, růst zdravotní péče, sociálních služeb, resp. dlouhodobé péče. Pro Českou republiku činí celkový podíl těchto výdajů ve vztahu k HDP 18,2 % s predikcí nárůstu na 24,4 % v r. 2070. Ne všude budou však tyto výdaje růst. Větší než 3procentní růst lze kromě České republiky očekávat v zemích jako Nizozemí, Rakousko, Irsko, Německo, Spojené Království či Belgie.

Zajímavé je ještě jedno, tentokrát mimo-evropské porovnání. Stejný celkový podíl výdajů v souvislosti se stárnutím obyvatelstva jako Česká republika, tedy 24 %, má podle studie australského parlamentu i Austrálie. S jediným rozdílem. Zatímco Austrálie vykazuje tento parametr v roce 2018, Česká republika dle projekce Evropské komise až v r. 2070.

No alespoň se můžeme těšit, že se k Austrálii budeme postupně přibližovat.

Zdroje:

- *Australia's ageing population, Parliamentary Budget Office, 2018.*
- *The 2018 Ageing Report, European Commission 2018*

